

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

SFS 2025:376

Publicerad
den 27 maj 2025

Utfärdad den 22 maj 2025

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 1–4 §§, 3 kap. 1, 2, 7, 9 och 10 §§, 4 kap. 1–1 b, 2–13 och 15–18 §§, 5 kap. 2 b och 6 §§ och 6 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. ska lyda ”Bestämmelser om Andra–Fjärde AP-fonderna”,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 kap. 9 a §, av följande lydelse.

1 kap.

1 §² I denna lag finns bestämmelser om fyra från varandra oberoende statliga myndigheter som förvaltar medel inom försäkringen för inkomstgrundad ålderspension. Dessa är Andra AP-fonden, Tredje AP-fonden, Fjärde AP-fonden och Sjunde AP-fonden.

2 §³ Andra–Fjärde AP-fonderna förvaltar de medel som enligt 6 § lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter, 8 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och 6 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift ska föras till Andra–Fjärde AP-fonderna.

Sjunde AP-fonden förvaltar de medel som enligt 64 kap. 18 § första stycket 2 socialförsäkringsbalken ska föras till fonder som förvaltas av Sjunde AP-fonden.

2 kap.

1 §⁴ Försäkringskassan ska omgående till Pensionsmyndigheten överföra de medel som enligt 6 § lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter ska föras till Andra–Fjärde AP-fonderna. Pensionsmyndigheten ska omgående till var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna överföra en tredjedel av de medel som enligt 6 § lagen om fördelning av socialavgifter, 8 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och 6 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift ska föras till dessa fonder.

¹ Prop. 2024/25:133, bet. 2024/25:FiU36, rskr. 2024/25:204.

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

³ Senaste lydelse 2010:1281.

⁴ Senaste lydelse 2011:1074.

2 §⁵ Pensionsmyndigheten ska, om andra medel inte står till förfogande, från Andra–Fjärde AP-fonderna rekvirera de medel som behövs för att finansiera försäkringen för inkomstpension och tilläggspension enligt socialförsäkringsbalken.

Pensionsmyndigheten ska också från fonderna rekvirera de medel som behövs för att föra över värdet av pensionsrätt för inkomstpension och värdet av rätt till tilläggspension enligt lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna.

Vid tillämpningen av första och andra styckena ska var och en av fonderna tillskjuta en tredjedel av medlen.

3 § Var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna ska med de medel fonden förvaltar svara för kostnaderna för sin verksamhet och för revision av fondförvaltningen.

4 § Om de medel som någon av Andra–Fjärde AP-fonderna förvaltar inte räcker till för att fonden ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag, får fonden låna medel i Riksgäldskontoret.

3 kap.

1 § För var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna ska det finnas en styrelse. Varje styrelse ska bestå av högst nio ledamöter.

Styrelsen ansvarar för fondens organisation och förvaltningen av fondens medel.

Styrelsen företräder fonden. Detta gäller också inför domstol.

2 §⁶ Styrelsens ledamöter utses av regeringen.

Ledamöterna ska utses på grundval av sin kompetens att främja fondförvaltningen. Styrelsen i sin helhet ska ha hög kompetens i kapitalförvaltning och tillräcklig kompetens inom områdena

- finansiell ekonomi,
- hållbarhet,
- illikvida tillgångar,
- intern styrning och kontroll,
- ledarskap,
- makroekonomi,
- offentlig förvaltning,
- pensionssystem, och
- ägarstyrning.

Ledamöterna ska vara svenska medborgare. Den som är underårig eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får inte vara ledamot. Detsamma gäller den som är i konkurs eller har näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud.

7 § En styrelse är beslutsför om fler än hälften av antalet ledamöter är närvarande. Vid bedömningen av om styrelsen är beslutsför ska styrelseledamöter som är jäviga enligt 8 § anses som inte närvarande. Beslut får inte fattas i ett ärende, om inte samtliga ledamöter, för det fall det är möjligt, har

1. fått tillfälle att delta i ärendets behandling, och
2. fått ett tillfredsställande underlag för att avgöra ärendet.

⁵ Senaste lydelse 2010:1281.

⁶ Senaste lydelse 2014:847.

Som styrelsens beslut gäller den mening som fler än hälften av de närvarande röstar för vid sammanträdet eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden ansluter sig till. Är styrelsen inte fulltalig, ska de som röstar för beslutet dock utgöra fler än en tredjedel av hela antalet styrelseledamöter.

Vid styrelsens sammanträden ska protokoll föras. Protokollet undertecknas av ordföranden och den ledamot som styrelsen utser. Om någon ledamot i samband med beslut anmäler skiljaktig mening, ska denna antecknas i protokollet. Protokollet får undertecknas med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

9 § Styrelsen ska utse en verkställande direktör som ska ha hand om den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Den verkställande direktören ska utses på grundval av sin kompetens att främja fondförvaltningen.

10 § Styrelsen får uppdra åt en enskild ledamot, åt den verkställande direktören eller åt någon annan att avgöra ärenden. Styrelsen ska ange vilken behörighet som ett sådant uppdrag medför. För den som inte är styrelseledamot gäller vad som sägs i 2 § tredje stycket andra och tredje meningarna samt 8 §.

4 kap.

1 §⁷ Andra–Fjärde AP-fonderna ska förvalta fondmedlen på sådant sätt att de blir till största möjliga nytta för försäkringen för inkomstgrundad ålderspension.

Den totala risknivån i fondernas placeringar ska vara låg. Fondmedlen ska, vid vald risknivå, placeras så att långsiktigt hög avkastning uppnås.

1 a §⁸ Andra–Fjärde AP-fonderna ska förvalta fondmedlen på ett föredömligt sätt genom ansvarsfulla investeringar och ansvarsfullt ägande. Vid förvaltningen ska särskild vikt fästas vid hur en hållbar utveckling kan främjas utan att det görs avkall på målet i 1 §.

1 b §⁹ Andra–Fjärde AP-fonderna ska i sin placeringsverksamhet ha nödvändig beredskap för att kunna överföra medel till Pensionsmyndigheten enligt 2 kap. 2 §.

2 §¹⁰ Var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna ska årligen fastställa en verksamhetsplan. Denna ska innehålla riktlinjer för placeringsverksamheten och för utövande av rösträtt i enskilda företag samt en riskhanteringsplan.

Riktlinjerna för placeringsverksamheten ska innehålla strategier för hur målen i 1 och 1 a §§ ska uppnås.

Riskhanteringsplanen ska beskriva de huvudsakliga risker som är förenade med placeringsverksamheten och hur dessa risker ska hanteras. Det ska vidare finnas interna instruktioner för hantering av dessa risker. Riskhanteringsplanen och instruktionerna ska följas upp löpande.

⁷ Senaste lydelse 2018:2013.

⁸ Senaste lydelse 2018:2013.

⁹ Senaste lydelse 2018:2013.

¹⁰ Senaste lydelse 2018:2013.

2 a §¹¹ Andra–Fjärde AP-fonderna ska samverka med varandra och med Sjunde AP-fonden när det gäller målet i 1 a §. Samverkan ska omfatta åtminstone att de tar fram

1. en gemensam värdegrund för förvaltningen av fondmedlen, och
2. gemensamma riktlinjer för vilka tillgångar som fondmedel inte bör placeras i.

2 b §¹² Andra–Fjärde AP-fonderna ska samverka med varandra och med Sjunde AP-fonden när det gäller redovisning av hur målet i 1 a § har uppnåtts. Samverkan ska omfatta åtminstone att fonderna tar fram gemensamma riktlinjer för redovisningen.

3 § Andra–Fjärde AP-fonderna ska förvalta fondmedlen genom att göra placeringar och ingå andra avtal på kapitalmarknaden, om inte annat föreskrivs i detta kapitel. Andra–Fjärde AP-fonderna får också ta på sig förpliktelser som är förenade med sådana avtal.

4 §¹³ Minst 20 procent av marknadsvärdet av de tillgångar som var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna innehar ska vara placerade i fordringsrätter med låg kredit- och likviditetsrisk.

5 §¹⁴ Andra–Fjärde AP-fonderna ska huvudsakligen förvärva eller inneha sådana tillgångar som är likvida. Med likvida tillgångar avses

1. penningmarknadsinstrument eller överlåtbara värdepapper som är, eller inom ett år från emissionen avses bli, föremål för handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES,
2. fondandelar som kan lösas in med kort varsel,
3. kontoplaceringar i kreditinstitut eller andra liknande kortfristiga likviditetsplaceringar, och
4. derivatinstrument.

Andra–Fjärde AP-fonderna får, med de begränsningar som följer av denna lag, även förvärva eller inneha illikvida tillgångar. Med illikvida tillgångar avses tillgångar som inte är likvida.

5 a §¹⁵ Ingen av Andra–Fjärde AP-fonderna får vara komplementär i ett svenskt eller utländskt kommanditbolag.

5 b §¹⁶ Andra–Fjärde AP-fonderna får inte ta på sig det operativa företagsledningsansvaret i ett riskkapitalföretag vars aktier eller andra andelar inte är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES.

6 §¹⁷ Var och en av Tredje och Fjärde AP-fonderna får inneha sådana aktier i svenska aktiebolag som är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige till ett marknadsvärde som uppgår till högst 3 procent av det totala

¹¹ Senaste lydelse 2022:1547.

¹² Senaste lydelse 2022:1547.

¹³ Senaste lydelse 2018:2013.

¹⁴ Senaste lydelse 2020:144.

¹⁵ Senaste lydelse 2018:2013.

¹⁶ Senaste lydelse 2020:144.

¹⁷ Senaste lydelse 2020:144.

marknadsvärdet av sådana aktier i bolagen. För Andra AP-fonden gäller i stället att innehavet av sådana aktier får uppgå till högst 2 procent.

Vid tillämpning av första stycket ska en AP-fond inte beakta

1. sådana aktier i bolagen som ingår i svenska eller utländska fonder i vilka AP-fonden innehar andelar som inte medför rätt att rösta för aktierna, och

2. aktier i fastighetsbolag i vilka AP-fonden innehar så många aktier att röstetalet för dem överstiger 10 procent av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

7 §¹⁸ Andra–Fjärde AP-fonderna får endast förvärva obligationer och andra fordringsrätter som är utgivna för allmän omsättning. Denna begränsning gäller inte

1. placeringar som syftar till att tillgodose en fonds behov av likviditet,
2. krediter till ett fastighetsbolag, om fonden innehar aktier eller andra andelar i bolaget,
3. krediter till ett riskkapitalföretag, om fonden innehar aktier eller andra andelar i företaget och dessa inte är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES, och
4. placeringar genom fonder eller riskkapitalföretag.

8 §¹⁹ Var och en av Tredje och Fjärde AP-fonderna får investera i illikvida tillgångar endast om fondens innehav av illikvida tillgångar vid investerings-tillfället uppgår till högst 40 procent av det verkliga värdet av fondens samtliga tillgångar, inbegripet värdet av den aktuella investeringen.

Andra AP-fondens innehav av illikvida tillgångar får högst uppgå till 50 procent av det verkliga värdet av fondens samtliga tillgångar.

8 a §²⁰ Andra–Fjärde AP-fonderna får förvärva eller inneha aktier eller andra andelar som inte handlas på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES bara genom

1. fonder,
2. fastighetsbolag, eller
3. riskkapitalföretag.

Sådana aktier eller andra andelar i ett företag får också förvärvas eller innehas av Andra–Fjärde AP-fonderna om en fond som AP-fonden förvärvar eller innehar aktier eller andra andelar i också förvärvar eller innehar aktier eller andra andelar i företaget. En AP-fond får inte ta på sig det operativa företagsledningsansvaret i ett sådant företag.

9 §²¹ Ingen av Andra–Fjärde AP-fonderna får inneha så många aktier eller andra andelar i ett företag att röstetalet för dem överstiger 10 procent eller, beträffande sådana aktier eller andra andelar i riskkapitalföretag som inte är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES, 35 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andra andelar i företaget.

Begränsningen i första stycket gäller inte

1. sådana aktier eller andra andelar i fastighetsbolag som inte är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES,

¹⁸ Senaste lydelse 2020:144.

¹⁹ Senaste lydelse 2018:2013.

²⁰ Senaste lydelse 2020:144.

²¹ Senaste lydelse 2020:144.

2. sådana aktier eller andra andelar i fastighetsbolag som är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES, om fonden innehade aktier eller andra andelar i bolaget när aktierna eller de andra andelarna togs upp till handel,

3. sådana aktier eller andra andelar i riskkapitalföretag som inte är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES, om fonden och en av eller båda de andra fonderna innehar så många aktier eller andra andelar i företaget att röstetalet för fondernas aktier eller andra andelar uppgår till 100 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andra andelar i företaget,

4. sådana aktier eller andra andelar i riskkapitalföretag som är upptagna till handel på en handelsplats eller en motsvarande marknadsplats utanför EES, om fonden innehade aktier eller andra andelar i företaget när aktierna eller de andra andelarna togs upp till handel, och

5. andelar i svenska och utländska fonder som inte medför rätt att utöva rösträtt för de aktier eller andra andelar i företaget som ingår i dessa fonder.

När aktierna eller de andra andelarna i ett sådant riskkapitalföretag som avses i andra stycket 4 har tagits upp till handel ska fonden avveckla den del av innehavet som överstiger begränsningen i första stycket så snart det är lämpligt med hänsyn till marknadsförhållandena.

9 a §²² Ingen av Andra–Fjärde AP-fonderna får

1. öka sitt innehav i ett sådant fastighetsbolag som avses i 9 § andra stycket 2 så länge fondens innehav överstiger begränsningen i 9 § första stycket,

2. inneha så många aktier eller andra andelar i ett sådant riskkapitalföretag som avses i 9 § andra stycket 3 att röstetalet för dem överstiger 50 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andra andelar i företaget.

10 § Av var och en av Andra–Fjärde AP-fondernas tillgångar, värderade till marknadsvärdet, får högst 40 procent vara utsatt för valutakursrisk.

11 §²³ Av var och en av Andra–Fjärde AP-fondernas tillgångar, värderade till marknadsvärdet, får högst 10 procent utgöras av fondpapper eller andra finansiella instrument utfärdade av en emittent eller av en grupp av emittenter med inbördes anknytning. Denna begränsning gäller inte

1. svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet, och

2. utländska stater, centralbanker, utländska kommuner eller därmed jämförliga samfälligheter, och andra emittenter, som får 0 procent riskvikt med stöd av schablonmetoden som enligt artikel 107 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 ska tillämpas för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker.

Med grupp av emittenter med inbördes anknytning avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att

1. någon av dem har direkt eller indirekt ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller

2. de utan att stå i sådant förhållande som avses i 1 har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan befaras råka i betalnings-svårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

²² Tidigare 9 a § upphävd genom 2020:852.

²³ Senaste lydelse 2021:490.

12 § Andra–Fjärde AP-fonderna får inte placera fondmedlen i optioner, terminer eller andra likartade finansiella instrument med råvaror som underliggande tillgång.

13 § För att skydda en fordran får Andra–Fjärde AP-fonderna

1. köpa egendom som är utmätt eller utgör säkerhet för fordran, och
2. som betalning för fordran överta egendom som utgör säkerhet för fordran, eller annan egendom, om det finns anledning att anta att fonden annars skulle lida avsevärd förlust.

I utbyte mot egendom som har köpts eller övertagits enligt första stycket får en fond förvärva aktier i ett bolag som bildats för att förvalta egendomen eller för att fortsätta en verksamhet som drivs med den.

Har aktier förvärvats enligt första eller andra stycket får fonden, om det finns uppenbar risk för att fonden annars lider förlust, förvärva ytterligare aktier i samma bolag.

15 §²⁴ Om någon av de begränsningar som anges i 6 §, 8 §, 9 §, 9 a § 1, 10 eller 11 § överskrids, ska fonden avveckla den överskjutande delen av innehavet så snart det med hänsyn till marknadsförhållandena är lämpligt. Den delen ska dock avvecklas senast när det kan göras utan förlust för fonden. Motsvarande gäller egendom som en fond förvärvat enligt 13 eller 14 §.

16 § Var och en av Andra–Fjärde AP-fonderna får förvärva fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt för att skaffa lokaler som behövs för verksamheten eller tillgodose därmed sammanhängande behov.

17 § Andra–Fjärde AP-fonderna får låna medel för att tillgodose ett tillfälligt penningbehov och åta sig förpliktelser som är förenade med ett sådant lån.

18 §²⁵ Andra–Fjärde AP-fonderna får uppdra åt ett värdepappersinstitut eller någon annan kapitalförvaltare som i sitt hemland står under betryggande tillsyn av en myndighet eller något annat behörigt organ, att förvalta fondens tillgångar.

5 kap.

2 b §²⁶ Sjunde AP-fonden ska samverka med Andra–Fjärde AP-fonderna när det gäller målet i 1 § tredje stycket. Samverkan ska omfatta åtminstone de områden som anges i 4 kap. 2 a §.

Sjunde AP-fonden ska samverka med Andra–Fjärde AP-fonderna när det gäller redovisning av hur målet i 1 § tredje stycket har uppnåtts. Samverkan ska omfatta åtminstone att fonderna tar fram gemensamma riktlinjer för redovisningen.

6 §²⁷ Bestämmelserna i 3 kap. om Andra–Fjärde AP-fondernas ledning ska, med undantag av 3 § första stycket, gälla också i fråga om Sjunde AP-fonden.

²⁴ Senaste lydelse 2018:2013.

²⁵ Senaste lydelse 2018:2013.

²⁶ Senaste lydelse 2022:1547.

²⁷ Senaste lydelse 2022:1547.

Följande bestämmelser om medelsförvaltningen hos Andra–Fjärde AP-fonderna ska gälla också för Sjunde AP-fondens förvaltning av fonder:

- 4 kap. 3 § om att göra placeringar och ingå andra avtal på kapitalmarknaden samt att också ta på sig förpliktelser som är förenade med sådana avtal,
- 4 kap. 5–5 b §§ om förvärv och innehav av likvida och illikvida tillgångar,
- 4 kap. 7 § om förvärv av obligationer och andra fordringsrätter,
- 4 kap. 8 a § om begränsning av förvärv och innehav av illikvida tillgångar,
- 4 kap. 11 § om exponeringsbegränsning,
- 4 kap. 12 § om råvaruderivat,
- 4 kap. 13 och 14 §§ om skyddande av fordran,
- 4 kap. 17 § om krediter, och
- 4 kap. 18 § om förvaltningsuppdrag.

6 kap.

4 § Fondens samtliga styrelseledamöter ska underteckna årsredovisningen. Har en avvikande mening om årsredovisningen antecknats till styrelsens protokoll, ska meningen fogas till redovisningen. Årsredovisningen får undertecknas med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014.

Årsredovisningen ska senast den 15 februari året efter räkenskapsåret överlämnas till revisorerna.

Sedan revisionsberättelsen enligt 8 § kommit fonden till handa, ska den och årsredovisningen genast överlämnas till regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Första AP-fonden ska upphöra med sin verksamhet vid utgången av december 2025. Tillgångar och förpliktelser ska vid den tidpunkten föras över till Tredje och Fjärde AP-fonderna. Så långt det är möjligt ska tillgångar och förpliktelser fördelas lika mellan fonderna.

3. Regeringen får besluta att vissa av tillgångarna hos Första AP-fonden ska förvaltas avskilt från övriga tillgångar. Sådana tillgångar ska förvaltas av Fjärde AP-fonden. Tillgångar och medel som inflyter från tillgångar som förvaltas avskilt ska, efter avdrag för kostnaderna för förvaltningen, fördelas lika mellan Tredje och Fjärde AP-fonderna. Fjärde AP-fonden ska svara för kostnader hänförliga till Första AP-fonden, om medel som inflyter från de tillgångar som förvaltas avskilt inte räcker för att täcka kostnaderna.

4. För Första AP-fondens verksamhet som rör de tillgångar som enligt punkt 3 ska förvaltas avskilt gäller 1 kap. 1–4 §§, 2 kap. 3 §, 3 kap. 1, 6–8 och 10 §§, 4 kap. 1 § första stycket, 1 a, 2–2 b, 13, 14, 17 och 18 §§ och 6 och 7 kap. i lydelsen den 31 december 2025. De uppgifter som ska utföras av styrelsen ska utföras av styrelsen i Fjärde AP-fonden.

5. Kostnaderna för upphörandet av Första AP-fondens verksamhet och omorganisationen av Tredje och Fjärde AP-fonderna ska betalas av fonderna. Regeringen får besluta hur kostnaderna ska fördelas mellan fonderna.

På regeringens vägnar

NIKLAS WYKMAN

Henrik Lennefeldt
(Finansdepartementet)